

ΝΟΥΜΑΚ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 14 του Γενάρη 1907 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 230

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΓΥΧΑΡΗΣ. Ἡ ἄρρωστη δούλα (συνέχεια).
- ΕΥΡΥΔΙΚΗ Ι. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Παραμύθια Μολίβου (τῆς Μιτυλήνης).
- ΑΝΤΡΕΑΣ ΔΕΒΑΡΗΣ. Ἐντύπωση ἀπ' τὴν Ἀμερική.
- Γ. ΠΕΤΡΕΛΛΑΣ. Ἡ Νεραϊδοπούλα.
- ΠΟΗΜΑΤΑ. Μῆτρος Γληνός, Λέαντρος Παλαμᾶς, Ἡλίας Βουτιερῆς, Πειραιώτης.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ἡ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

(J. M. de Heredia)

Τὸ Χάος ἦταν στήν ἀρχὴ τῶν κόσμων δῶρον σκέπη,
 ὅπου κλυτοῦσαν ἄμετροι ὁ τόπος καὶ ὁ καιρὸς.
 * Ὑστερὰ ἡ Gaia ἀπλαγκτὴ στὸς θεοὺς γιὸς τῆς μητρὸς
 πλατὴ ἤνοιξε τοὺς κόρπους τῆς καὶ τὸν ἄρῶνα βλέπει.

Μὰ πέρτοιον τὰ βαθῆ νερά τῆς Στύγης τοὺς σκεπάσαν
 καὶ πλὴν ποίης, ἀπ' οὗ κ' ἔκαστο τὸ κινεῖται.
 Οἷτε τὴν ἄνοιξή ἀσφραγίσαν ὁ βίλος ὁ λαίπεδος,
 τὸ καλοκαίρι τὴ ξανθὰ τὰ σάβρα δὲ σφραγίσαν.

Καὶ οὐκυθροποὶ κ' ἀγέλαστοὶ καὶ δίγχοι πλὴν χαρῆ,
 στὸν χονιομένον Ὀλύμπου οἱ Ἀθάνατοι προσμένοντι.
 Μὰ εἴθνη βροχὴ ὁ Οὐρανὸς τῆ θεϊκῆ δροσιά (*).

Ἡ θάλασσα τὴ δέχτηκε σὺν ὄρω σταλαζιέτῃ
 κ' ἄλασση, ἀπ' τοὺς ῥοδίνους ἀφροὺς, ὅπου τὴ ραίνοντι
 μέσα στὸ αἶμα τ' Οὐρανὸν ἀνθίξει ἡ Ἀφροδίτη.

ΜΗΤΡΟΣ ΓΛΗΝΟΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

Μιά φορὰ εἶτανε μιὰ βασίλισσα κ' εἶχε ἓνα μοναχογιό. Αὐτὸς ὁ γιὸς ἀρρώτισσε πολὺ βαρῆ, κ' ὅποιος γιατρὸς πῆγαινε δὲν μπορούσε νὰ τονε γιάτρεψῃ. Τ' ἄκουσε κ' ἓνας Δερβίσης καὶ λέει: "Ἄς μοῦ δώσουνε χίλια φλουριά νὰ τονε γιάτρεψω ἐγώ. Τὸ μαθαίνει ἡ βασίλισσα, στέρνει καὶ τονε φωνάζει, τοῦ δίνει τὰ χίλια φλουριά, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ γειάνη τὸ παιδί τῆς. Τὶ κάνει αὐτὸς τότες; Πάει καὶ τοῦ μουρμουρίζει καμπόσα γράμματα ἀποπάνω του, τοῦ κάνει τὴν «ἐτίτιλ» πούζερε, ὕστερα τοῦ κρεμάζει ἓνα ἀσπρμένο φειδάκι στὸ λαιμό του, καὶ παραγγέλλει νὰ μὴ βγῆ αὐτὸ τὸ φειδάκι ποτὲς ἀποπάνω του, γιατί ἄλλιως θὰ πεθάνῃ. Μεγάλωσε τὸ παιδί, ἔγινε παληκάρη, ἔμαθε πὼς καταμεσίς στὴ θάλασσα εἶταν ἓνας πύργος γυαλένιος καὶ πὼς μέσα

καθεταὶ ἡ πιὸ ὁμορφὴ τοῦ κόσμου καὶ τὴ φυλάγουνε σαράντα δράκοι. Ἀποφάσισε αὐτὸς νὰ πάη νὰ τὴ βρῆ, καὶ νὰ τὴν πάη γυναίκα. Πῆρε λοιπὸν τὰ μάτια του καὶ πῆγαινε. "Ἄξαφκὰ τέλειωσε ἡ στεριά κ' ἔπρεπε νὰ περάσῃ θάλασσα. Ὁ Δερβίσης πού του εἶχε χαρίσει τὸ φειδάκι τοῦ εἶχε πῆ κιόλας πὼς ὅτα θέλῃ νὰ περνᾷ θάλασσες ἢ ποταμούς νὰ τὸ ρίχνῃ μέσα, καὶ μεμιάς θὰ γίνεταὶ δρόμος νὰ πηγαίνη ὅπου θέλει.

Ρίχνει λοιπὸν ἐκεῖνο τὸ φειδάκι στὴ θάλασσα καὶ μεμιάς ἀνοιξε ἓνας δρόμος κ' ἄρχισε αὐτὸς καὶ περπατοῦσε. Πῆγε, πῆγε, πῆγε ἔφταξε στὸν πύργο. Ὁ πύργος, καθὼς εἶπαμε, γυαλένιος. Στάθηκε αὐτὸς ἀπὲξ καὶ εἶδε μέσα τὴν κοπέλλα. Ἀπὸ τὴν ὁμορφιὰ τῆς αὐτὸς σάστισε. Βλέπει νὰ δῆ πόρτα, τίποτε. "Ἐνα παραθύρι εἶχε, κ' αὐτὸ πολὺ ἀψηλά. Συλλογιέται ἀπὸ πού νὰ μπη, δὲ βρίσκει τόπο. Τὶ κάνει τότες; Ἀρχινεῖ τὸ τραγοῦδι. Εἶχε καὶ μιὰ λαλιὰ πού μάγευε τὸν κόσμον. Ἀκούγει αὐτὴ ἀπὸ μέσα, βγαίνει στὸ παραθύρι, σὶ νὰ δῆ! Κι αὐτὸς ὁμορφὸς σὰν ἐκεῖνη. Τὶ θέλεις ἐσύ, καὶ πὼς ἦρθες ἐδῶ; τονε ρωτᾷ. Κάνε τρόπο, λέει αὐτὸς, καὶ παρὲς με μέσα καὶ θὰ σοῦ πῶ ἓνα κρυφὸ λόγον πού δὲν κἀνει νὰ τὸν ξέρῃ ἄλλος κενένας. Γι' αὐτὸ δὰ θαλασσομάχησα κ' ἦρθα ἴσια μ' ἔδω. Αὐτὴ, περιεργὴ νὰ μάθῃ τὸ μυστικὸ ἔλα, τοῦ λέει, νὰ σοῦ ρίξω τὰ μαλλιά μου νὰ τὰ κἀνῃς σκάλα ν' ἀνεβῆς. Ρίχνει αὐτὴ τὰ μαλλιά τῆς, τὰ πλέγει σκάλα αὐτὸς, σκαλώνει, μπαίνει μέσα, ἀρχινᾷ πιά καὶ τῆς λέει πὼς τὴν ἀγαποῦσε καὶ πρὶ νὰ τὴ γνωρίσῃ κ' ἓνα σωρὸ τέτοια. Αὐτὴ πιά σὰν τᾶκουσε τὸ καμάρωσε καὶ σιγὰ σιγὰ τὸν ἔβανε μέσα στὴν καρδιά τῆς.

Τὸν εἶχε λοιπὸν καὶ καθόντανε μαζί, καὶ περνοῦσανε μιὰ χαρὰ. Μιὰ μέρα, ἐκεῖ πού καθόνταν, ἀκούν κ' ἔρχονται οἱ δράκοι ἀπ' ἔξω καὶ φωνάζουν: Κόρη ξανθομαλλοῦσα, ρίξε τὰ μαλλιά σου ν' ἀνεβοῦμε. Αὐτὴ ἄμα ἄκουσε τίς λαλιές τους ζίσπασε, καὶ μεμιάς σηκώνεταὶ καὶ κρύβει τὸν ἀγαπητικὸ τῆς ἀνάμεσα στὰ τυλιγμένα στρώματα. Τονε σκεπάζει καὶ μ' ἓνα σεντόνι, κ' ἔγινε μιὰ στίβα πολὺ ὁμορφῆ. Ὑστερὰ βγαίνει καὶ ρίχνει τίς πλεξούδες τῆς ἀπὸ τὸ παραθύρι. Σκαλώνει ὁ ἓνας νὰ δῆ τί κάνει μέσα μόνη τῆς καὶ πὼς περνᾷ τὸσον καιρὸ. Καθὼς πάτησε αὐτὸς μέσα, λέει: Ἄδερφῆ, ἀνθρωπῆσιον κρέας μυρίζει. Ὅχι, ἀδερφάκι μου, τοῦ ἀπολογιέται αὐτὴ, ἐγὼ πάντα μονάχη καθόμουν, μόνο ἐσύ ἔχραγες σήμερα τίποτε καὶ καθεταὶ ἡ μουριά ἐπάνω σου. Ναι, λέει αὐτὸς, ἀδερפוῦλα, καλὰ καὶ τῶνοιωσες. Σήμερα ξεφαντώσαμε μιὰ φαμελιά, κ' ἀπ' αὐτὸ θὰ εἶναι. Βγαίνει αὐτὸς, φεύγει, μένει [παλὲ ἐκεῖνη μὲ τὸ βασιλόπουλο.

"Ἄς τοὺς ἀφήσουμε τώρα νὰ καθόνται αὐτοὶ μέσα στὸ γυαλένιο τὸν πύργον, κ' ἄς πάμε σὲ μιάν

ἄλλη χώρα πού εἶταν ἓνα ἄλλο βασιλόπαιδο κ' ἔμαθε πὼς ἡ ὁμορφότερη τοῦ κόσμου βρίσκεται μέσα στὸν πύργον τοῦ πελάγου, καὶ γυρεύει τὸν τρόπο νὰ πάη κ' αὐτὸς νὰ τὴ βρῆ. Ρωτᾷ λοιπὸν τὸν ἓνα, ρωτᾷ τὸν ἄλλον, κανεὶς δὲν τονε βοηθοῦσε.

Κατάντησε πιά νὰ πῆσῃ στὸ στρώμα ἀπὸ τὸ μεράκι του. Φωνάζουνε γιατροὺς, τοῦ δίνουνε γιατρικὰ, τίποτε. Τ' ἄκουσε καὶ μιὰ γριά πού εἶταν ἐκεῖ μαγίσσα, καὶ λέει, ἄς πάω κ' ἐγὼ μπάς καὶ βγάλω τίποτε καὶ ζήσω. Σηκώνεταὶ καὶ πηγαίνει στὸ παλάτι, καὶ ζητάει ἄδεια νὰ μπη μέσα νὰ δῆ τὸ βασιλόπαιδο. Τῆς δίνουν ἄδεια, μπαίνει, καθίζει κοντὰ του, τονε ρωτᾷ: αὐτὴ. Τὶ νὰ σοῦ πῶ, θεῖά, λέει αὐτὸς, τὸ ντῆρι μου δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ γιάτρεψῃ. Τὶ νὰ σοῦ μιῶ ἀδιαφόρητα; Πῆς μου το, γιόκα μου, κ' ἔμεινα, ἴσως ξέρω καὶ σοῦ κᾶνω τίποτε. "Ἄ, λέει αὐτὸς, μέσα στὴ θάλασσα, στὸ πέλαγος, ἔμαθα πὼς εἶναι ἓνας πύργος, καὶ καθεταὶ μέσα ἡ ὁμορφότερη τοῦ κόσμου, κ' ἀπὸ τότε πού τὸ μπεθε φαχίκα δὲν ἔχῃ. Φίλω νὰ πάω καὶ νὰ τὴ δῶ. Τὶ μοῦ δίνεις, νὰ σοῦ τὴ φέρω ἐδῶ; λέει αὐτὴ. Γιατί νὰ πᾶς ἐσύ ἐκεῖ εἶναι πολὺ δύσκολο. Πέταξε αὐτὸς ἀπὸ τὴ χερὰ του σὰν τᾶκουσε, καὶ μεμιάς ἀνασηκώθηκε καὶ κᾶθησε, πού εἶχε τότες μέρες νὰ σηκωθῆ νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ πάη. Μὴ ρωτᾷς, θεῖά, τί σοῦ δίνω. Νᾶ, αὐτὸ τὸ σκαουλεῖ δικό σου ἄς εἶναι, μόνο νὰ μὲ τὴ φέρῃς. Παίρνει αὐτὴ τὸ σκαουλεῖ, ἀνοίγει, τί νὰ δῆ! Γεμάτο φλουριά. Σηκώνεταὶ, χαιρέτα τὸ παληκάρη, φεύγει. Κατεβαίνει στὸ γυαλὸ, παίρνει μαζί τῆς τὰ χρειαζοῦμενα, ἀρχινεῖ καὶ κᾶνει ἓνα σωρὸ μάγια. Ἐκεῖ πούκανε τὰ μάγια νὰ καὶ πηδαίει ὄζω ἓνα δελφίνι, καὶ πηγαίνει κοντὰ στὴ γριά. Αὐτὴ δὲ χάνει καιρὸ, τὸ καθαλιέθει καὶ μεμιάς πηδοῦν κ' οἱ δύο μέσα στὴ θάλασσα καὶ γίνονται ἄφαντοι. Πηγαίνουν, πηγαίνουνε, φτάνουνε στὸν πύργον. Στέκεται τὸ δελφίνι, ξεκαθαλιέθει ἡ γριά, κ' ἀρχίζει πιά: Ὁ κόρη καλὴ πού εἶσαι μέσα στὸν πύργον. Ἀνοιξε καὶ μ' ἔρριξαν οἱ ὄχτροί μου μέσα στὸ γυαλὸ, καὶ κολυμπώντας ἦρθῃ, καὶ βγήκα στὸν πύργον σου. Ἀνοιξε, νὰ χαρῆς τὴν ὁμορφιὰ σου, ποῦναι ξακουστή.

Τέτοιες κ' ἄλλες πολυξερῆς ἔλεγε ἡ γριά ἀπὸξω, ὅσπου κατᾶφερε τὴν κοπέλλα νὰ βγῆ στὸ παραθύρι καὶ νὰ τὴν ἀνεβάσῃ ἀπάνω. Καθίζει πιά ἐκεῖ ἡ γριά, κόβει καὶ ραβει ἀτέλειωτες φευτιές. Βραδυάζει ἡ πρώτη ἡ μέρα, βραδυάζει κ' ἡ δευτέρα. Στὴν τρίτη, λέει ἡ γριά. Ἐγὼ πιά, παιδιά μου, θὰ φύγω αἴριο. Ἄχ, καὶ πὼς θὰ σᾶς ἀφήσω! πὼς θὰ ξεχάσω τὴν κλοσύνη σας, πού μὲ πήρατε ἀπὸ τὰ κύματα, καὶ μὲ στεγνώσατε, καὶ μὲ ζεστάνατε. Καθίζουτε στὸ τραπέζι ἐκεῖνο τὸ βράδυ, βγάξτε ἡ γριά μὲς ἀπὸ τὸν κόρφο τῆς κρυφὰ ἓνα μπουκαλάκι κρασί, χύνει μέσα μιὰ σκόνη, ἔπειτα

(*) Ὁ ποιητὴς ἀκολουθεῖ τὴ μυθικὴ παράδοση τοῦ Ἡσίοδου Θεογόν. 160 - 205.

τάνεκατόνει καλά, και τὸ βάζει στὸ τραπέζι. Νά δὲ, παιδιὰ μου, και τὸ δικό μου τὸ δῶρο, ποὺ βρέθηκε ἀπάνω μου. Τρώγουν τὸ πρῶτο τὸ φαεῖ, παίρνει ἡ γριὰ τὰ ποτήρια τους, τοὺς βάζει κρασί και τοὺς κερῶν. Πίστε, παιδιὰ μου, ἀπ' αὐτὸ τὸ κρασί, νὰ δοῦμε ἂ θὰ σὰς ἀρέσει. Τὸ πίνουν αὐτοί, τοὺς καλοφάνηκε, γυρεύουν ἀκόμα ἕνα, γιὰ νὰ καλοκαρδίσεινε δὲ και τὴ γριὰ ποὺ εἶτανε δική της τὸ κρασί. Σὰν ἤπιαν και τὸ δεύτερο, τάχασαν. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα και ἀποκοιμήθηκαν κ' οἱ δύο τους. Τότες ἡ γριὰ βρίσκει καιρὸ, σηκώνεται, κάνει τρόπο, κατεβάζει τὴν κόρη ἀπὸ τὸ παραθύρι, κατεβάζει κ' ἐκείνη, καθαληκίβου πάλι τὸ δελφίνι, και δρόμο. Πᾶνε, βγαίνουνε στὸ κατάγαλο, ἀνεβαίνουνε στὸ παλάτι, τί νὰ δῆ τὸ βασιλόπαιδο! Τὴ γριὰ μὲ τὴν κοπέλλα! Λίγο εἴλειψε νὰ τρελλαθῆ ἀπὸ τὴν χαρὰ του. Τίς παίρνει τότες αὐτὸς και τίς κάνει ἕνα σωρὸ ἰκράμι.

Ἄς τοὺς ἀφήσουμε τώρα αὐτουνούς και ἄς γυρίσουμε πίσω στὸν πύργο, νὰ δοῦμε τί γίνεται πάλι τὸ βασιλόπαιδο. Σὰν ξημέρωσε και ζήτησε "αὐτὸς, βλέπει πὼς εἴλειπε ἡ γριὰ μὲ τὴν κοπέλλα. Τὰ κατάλαβε ὅλα μεμιάς. Σηκώνεται, βράζει τὸ φειδάκι ἀπὸ τὸ λαμό του, τὸ ρίχνει στὴ θάλασσα, γίνεται δρόμος, ἀρχινᾷ τὸ τρέξιμο, φτάνει στὴν ἄλλη χώρα, ἀλλάζει τὰ ρούχα του, και καθίζει ἐκεῖ στὸ κατάγαλο μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ κάμῃ τὸν ἀγιογιάτη. Εἶχε ὅμως τὸ σκοπὸ του. Περνάει, ξαναπερνᾷ ἀπ' ἐκεῖ ὁ κόσμος, αὐτὸς δὲν εἶδνε προσοχὴ σὲ κανένα. Τὸ βράδυ βράδυ, βλέπει και περνᾷ ἕνας μὲ τρία τέσσερα γαδουράκια. — Ὁρα, καλὴ, μπάρμπα, ποὺ τὰ πᾶς τὰ γαδουράκια; Δὲ μὲ πουλᾶς και μένα ἕνα; Γιατί ὄχι; τοῦ λέει ὁ γέρος. Ἄγοράζει λοιπὸν αὐτὸς ἕνα, τὸ δίνει ἐκεῖ σ' ἕνα δέντρο, και ἀρχίζει νὰ γερούει ἀπ' ἐδῶ και ἀπ' ἐκεῖ, γιὰ νὰ μάθῃ τὴ γύρα. Ἐφαθε λοιπὸν ἐκεῖ πὼς περνοῦνται τὸ βασιλόπαιδο μὲ τὴν ὁμορφότερη τοῦ κόσμου. Τί κάνει αὐτὸς τότες; Πιάνει και γράφει ἕνα γραμματάκι, και πληρώνει μιά γριὰ νὰ τὸ πᾶρῃ και νὰ τὸ δώσῃ στὴν κοπέλλα. Πηγαίνει αὐτὴ μὲ τρόπο, και τῆς τὸ δίνει. Σὰν αὐριο ἔρχισε ὁ γάμος, ἦρθε ἡ ὥρα ποὺ θέλανε νὰ πᾶν τὴ νύφη στὴν ἐκκλησιά. Κατὰ τὴ συνήθεια πῆγαν τὸ γαμπρὸ πρῶτα οἱ μισοί, κ' ἔμειναν οἱ ἄλλοι οἱ μισοὶ νὰ πᾶν τὴ νύφη. Συνήθιζανε τότες νὰ στολιζοῦν κ' ἕνα ἰμάξι μὲ χρυσὰ και μεταξωτὰ, και νὰ βάζουε μέσα τὴ νύφη. Αὐτὴ ὅμως μὲ κανέναν τρόπο δὲν ἤθελε νὰ μπῆ

ἐκεῖ μέσα. Ἐκανε πὼς φοβάται. Λέγανε λοιπὸ νὰ τῆς ετοίμασουν ἄλογο, μιά και φοβάται τὰμάξι. Νά τὴ στιγμή ἐκείνη και περνᾷ και ὁ ἄλλος μὲ τὸ γαδουράκι του. Μὴ, φωνάζει αὐτὴ, μὴ στάλογο, κ' εἶναι ἀψηλὸ, νὰ μὴν πῆσω κάτω. Τὸ γαδουράκι αὐτὸ μὲ φαίνεται καλλίτερο, πούναι χαμηλὸ.

Ἐτοιμάζουε λοιπὸν τὸ γαδουράκι, ρίχνουν ἕνα χρυσὸ χαλί ἀπάνω, καθαληκίβου τὴ νύφη. Ὄσπου νὰ γίνουν ὅμως αὐτὰ ὅλα, ὁ κόσμος ὁ πολὺς πήγαινε ὀμπρὸς θαρρῶντας πὼς ἀκολουθεῖ κ' ἡ νύφη. Αὐτὴ σὰν καθαληκίβε, πῆγε ὁ ἀγιογιάτης νὰ τραβήξῃ τὸ γαδουράκι, ὅμως μιά τὸ τραβοῦσε και μιά τὸ σκουτούσε πίσω. Τὸ γαδουράκι λοιπὸν δὲν ἤξερε τί νὰ κάμῃ. Ἐβαλε πείσμα, και μῆτε μπρὸς πήγαινε μῆτε πίσω. Στάθηκε. Ρωτοῦσαν ἐκεῖ, ξαναρωτούσαν, γιατί μαθὲς αὐτὸ δὲν παγαίνει. Λέει ὁ ἀγιογιάτης: Νά, γιατί! θέλει νὰ καθαληκίβω και ἐγὼ ἀπὸ πίσω. Ἐτσι τὸχο μαθημένο. Καθαληκίβει τότες κ' ἐκεῖνος, κεντάει μιά τὸ γαδουράκι, πῆρε δρόμο αὐτὸ σὰν τὴν ἀστραπή, ἴσια στὸ κατάγαλο. Βράζει πάλι αὐτὸς τὸ φειδάκι, τὸ ρίχνει στὴ θάλασσα, ἀνοίγει δρόμος, πηγαίνει καθάλα μὲ τὴ νύφη ἀπάνω στὸ γαδουράκι, βγαίνουνε μπροστὰ στὸ γυκλῆνιο τὸν πύργο, μπαίνουνε μέσα, και μένουε πάλι στὴν πρώτη φωλιά τους. Μῆτε δρᾶκι πιά γυρίσανε νὰ τοὺς δοῦνε, μῆτε δρᾶκαινε, μῆτε κανέναν ἐβαζαν πιά μέσα. Παρὰ ζούσαν ἐκεῖ οἱ δύο τους ζωὴ χαρισάμενη. Κάθονται κ' οἱ ἄλλοι μέσα στὴν ἐκκλησιά μὲ τὸ γαμπρὸ και προσμένουν ἀκόμα νὰ πᾶρῃ ἡ νύφη.

Μόλιος 20(11)1906.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ Ι. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΤΡΙΑ ΝΗΣΙΑ

ΠΟΡΟΣ

Ἐπὶ ὁμορφίης, ὄνειρατα, γητέματα,
Ἐδῶ στὸ εἰρηκὸ νησί τοῦ Πόρου,
Ἡ θάλασσα μιά λίμνη πάντα ἀπνεύμη,
Κ' οἱ ἀερογιαλιεῖς, ἀερογιαλιεῖς Βοσπόρου!

Χαμογελοῦνε τὰ σπιτάκια ἀπ' τὴς πλαγιεῖς,
Κ' ἀγνάντια τὰ περβόλια ἀπλώνονται περίσσια,
Κ' ἀγνάντια τὰ σπιτάκια πᾶγκλιάζουε,
Οἱ λειψονιεῖς, οἱ ἐλιεῖς, τὰ κυπαρίσσια.

Βερκοῦλες ἀραγμένες στὸ γιαντὸ,
Ποιὰ μάγισσα δεμένες τίς κρατεῖς;
Ἡ Κοιμισμένη γαλανὴ ὄνειριθεταί,
Και τὸν καλὸ νὰ τὴν ἐμπνέσῃ καρτεράει.

— «Μὴ μ' ἀφήσετε, μὴ μὰς ἀφήσετε μονάχους!»

Τῆς χάδεψε ἡ Ὀλια μὲ τὰ δαχτυλά της τὰ μαλλιά. Τὸ χὰδι ἐκεῖνο δὲ χὰθηκε νομίζω τῆς ἀπόμεινε στὸ δῆμα τοῦ κεφαλοῦ της, μέσα μέσα στὸ μυαλό. Ἀφωσιωμένη ἀκόμη περισσότερο στὸ σπῆτι, στὸν Πάβλο, στὴ Μοιρίτα, ἐνοεῖται και στὸν κ. Ἀντρέα. Κατάντησε νὰ τῆς εἶναι Θεός. Μὴ θαρρεῖτε σὰν τοῦ ἔγραφε νὰ κατεβῆ, τὴν κυρία της στοχάστηκε τὴν ἀγαπημένη δὲν τῆς πέρασε κάνε νὰ κατακρίνῃ τάχα τὸν ἀφέντη. Ὅτι ἔκανε ὁ ἀφέντης, σωστό, ἀπὸ τὸκανε. Τὸν λυπήθηκε φοβερά. Μάλιστα μὲ τὴν καρδοῦλα της τὴν ἀπλή, κατὰλαβε πολλὰ πράματα ποὺ γιὰ βῆβαιο δὲν πῆγε νὰ τῆς τὰ ξεμμυστερεπῆ, δηλαδὴ πὼς πάντα του ζούσε μὲ τὴν πεθαμμένη και γιὰ τοῦτο πρόσεχε τόσο πολὺ στὰ γραφεῖα του, στὶς κορνίζες, στὶς εἰκόνες, στὰ παραμικρὰ ποὺ ἀνήκανε πρῶτα τῆς κυρίας. Κ' εἶσι ἐνωνοῦθε μέσα της νὰ μεγαλώνουε τὸ σέβας κ' ἡ λατρεία της πρὸς τὸν κύριο. Δὲ θὰ πῆ ἀπὸ πὼς ἡ Κατινούλα ἔτρεπε νὰ τοῦ λαλήσῃ. Διόλου. Τέτοιους φόβους δὲν εἶχε. Ἐβῆνε σὰν κάτι δούλες δικῆς μας, ποὺ τὸ ξέρουε τί σημαίνει ἀφέντικο, κι ὡς τόσο ἐθαβῆα κουβεντιάζουε μαζί του. Ἄδολη ψυχὴ τί νὰ κρῦβεται;

Κάτι γλυκὸ, κάτι ἀπαλὸ,
Και κάτι ὄνειρο ἐδῶ πέρα ξεφυγαί,
Σὰν τῶν ἀγαπημένων τὰ κρυφάλογα,
Σὰν τὸ χαμόγελο ποὺ σβῆ και πᾶει...

Ἐδῶ ὁμορφίης, ὄνειρατα, γητέματα
Τὴ μέρα, τὴ νυχτιὰ, και τὴν αὐγούλα.
Ἐ και νὰ ζούσα ἐδῶ, νησάκι ἐρωτικὸ,
Μαζὶ μὲ τῶν ὄνειρων τὴν παιδοῦλα!

ΥΔΡΑ

Κ' ὕφνεσαι ἀνυπόταχτη κ' ὑπέρτατη
Στὸν ἄγριο σάλο τοῦ πελάγου,
Τὰ κορφοβούνια σου βραχνῶς πλακῶνε τα,
Και δὲν ἀνθίζουε ἄθνη ὄνειρου μάγου.

Τὰ κορφοβούνια σου βουδᾶ, συλλογισμένα, ἀμίλητα
Ποῦ μέσα τους κάποια ψυχὴ βογγεῖ,
Μὲ τρόπο τὰ θαροῦνε και διακρίζουε
Τῶσπρα σπιτάκια ποὺ κοιμοῦνται πλάι πλάι.

Θυμᾶμαι μὲς' στῆς θάλασσας τὴν ἀγκυλιὰ
Ὁ ἥλιος ὀλοπόρφουο γενιότανε μακριὰ σου,
Και σὺ βρισκόσουε μὲς' στὴν καταχινιά,
Κ' εἶταν θαμπὰ τὰ δοξασμένα κύματά σου.

Θυμᾶμαι τὸ χλωμὸ τὸ φεγγαρόβραδο
Στὸ πῆλαγο ἔρχινε μαυρίλα
Ἐβῆνε ὁ φῶρος μιά μακριὰ περσοῦ,
Κ' εἶσωνα μιά μεγάλη ἀνατριχίλα!

Και δειχνεσ' ἀσκημη, στωχὴ και μισητή,
Στὰ πλήθη τὰγνορα και τὰ χυδῆτα,
Και δειχνεσαι στὰ μέγιστα τοῦ Ποιη-ῆ,
Σὰν ἀνυπόταχτη κ' ἀντρίκια μὲν Ἰβῆ!

ΣΠΕΤΣΕΣ

Ταξιδευτὴ, θὰ βρῆς ἐδῶ,
Μιά γαλανὴ, ελογάληνη ὁμορφιά
Πέρασε πιά τὰγρωπὸ νησί,
Κ' ἐχάθη τοῦ δραμάτου ἡ πραινιάδα.

Σπιτάκια τὸ κᾶνονε τὸ γιοντὸ τὸ νησί
Ποῦ λὲς ἀπ' τὸν ἄρρο πὼς ἐγεννήθη τοῦ κυμάτου
Ἡ θάλασσα τριγύρω ὑπλάνεται ὅλο φῶς,
Κ' ἀπάνωθὸ του λάμπει ὄνομά του.

Ἄπ' τὸ γιαντὸ σου και τῆς Ὑδρας τὰ βουνὰ
Ξανοίγω τα μὲ ὄνειρου θαμπόσυνη,
Κ' εἶναι γαλάζια κὸρη ὄνειρα,
Ποῦ μέσα ἀσπρίζουε κάμπου ὀλάσπροι κρῖνοι.

Ἐφραγ' κ' ὅλα εἶν' ἄχαρ' τὴς θάλασσας νεϊρούματι
Τὴς διπλάτες, και τῆς αὐγῆς τὰ κάλλη τὰ περίσσια
Κάμπου σπεσιώτικους, φεγγαροῖσι κ' οὐρανοῦσι ἄερίδες,
Και σὰς, ποὺ σιροκλαῖτε μὲς' στὸ δεῖλι κυπαρίσσια.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΗ ΔΟΥΛΑ *

— «Κατινούλα, τί σκέεσαι, ὦ τῆς βωτοῦσε.
— «Νά, θέλω νὰ σὰς κοιτάζω. Δὲν ξέρετε τί ὠραία ποὺ εἶστε—ἄχ! δὲν ξέρετε πόσο σὰς ἀγαπῶ!», κ' ἔσπανε στὰ κλάματα.
Συχνὰ τῆς ἔλεγε τὸ πρῶτ, πὼς εἶδε ὄνειρο και πὼς ἔρχεται ὁ κύριος.
— «Ὁ κύριος, ἀναστενάζε γλυκὰ μ' ἕνα χαμόγελο ἡ Ὀλια, ὁ κύριος ἔχει τὴ δουλειὰ του. Τὴ δουλειὰ του, Κατινούλα, νὰ τὴ σέβασαι πάντα. Δὲν πρέπει ποτὲς νὰ τὸν ταραζοῦμε στὴ δουλειὰ.»
Ἡ Κατινούλα τῆς ἔφερε τὸ μαρὸ, τῆς εἶδνε θάρρος κ' ἐλπίδα. Ἐλιωνε ἄμα τὴν κοίταζε ἡ κυρία τρυφερὰ μὲ τὰ μάτια της τὰγαθὰ.
— «Ἡ κυρία ἔχει ἕναν τρόπο, λέει, ποὺ ντρέπεται και δὲν ξὲς τί σοῦ γίνεσαι.»
Ὅταν εἶτανε πιά νὰ ξεψυχῆσῃ, δὲν κρατήθηκε ἡ ἁμοιρὴ χύθηκε χάμου.

(*) Ἡ ἀρχὴ του στὸ 228 φύλλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'.

Ἡ ἀρρώστια.

Ὁ κ. Ἀντρέας τῆρεζε νάκουτὴ τὰπονήρετρα λόγια της; περήφανος δὲ εἶτανε μῆτε ἀκαταδεχτὸς ὁ ἄθροπος. Εἶχε στὴν ὀμῖλα του μὲ ὅλους ἕνα πρόθυμο ὕφος, ἕνα ὕφος τῆς καρδιάς. Πρόθυμα ἔκρενε πάντα και τῆς Κατινούλας, μὲ χωριστὴ καλοσύνη. Ἐπειτα, ὁ κ. Ἀντρέας τραβιότανε στὸ ἐργαστήρι του, ὅπου εἶδαμε πὼς ζούσε μὲ τὴ πεθαμμένη, ἐνῶ διάβαζε Φιλοχτήτη, γιατί ὁ κ. Ἀντρέας ἀγαποῦσε τὴ σπουδὴ, καθώς τόλεγε κ' ἡ Ὀλια.

Ὁ κ. Ἀντρέας, τὴν καλοκαιριὰτικὴ τὴν πρῶτὴν ὅπου τὸν ἀφήσαμε στὸ ἐργαστήρι του, τὴ στιγμή ποὺ ἡ Κατινούλα κ' ἡ Μοιρίτα, κῶβοντας τὰ πιὸ φρέσκα λουλοῦδια τοῦ μπαξέ, τραγουδοῦσαν ἀντάμα ἕνα νόστιμο γαλλικὸ τραγουδάκι, ὁ κ. Ἀντρέας, ὡς τὸ μεσημέρι, ὅταν ἡ καμπάνα σήμανε δέφτερη φορὰ γιὰ τὸ πρόγευμα, εἶχε τελειώσει πιά τὸ Φιλοχτήτη, και μάλιστα εἶχε ἀποθέσει τὸ βιβλίον, ἐδῶ και μιά ὥρα, στὸ τραπέζι, ἀναμελετώντας μὲ